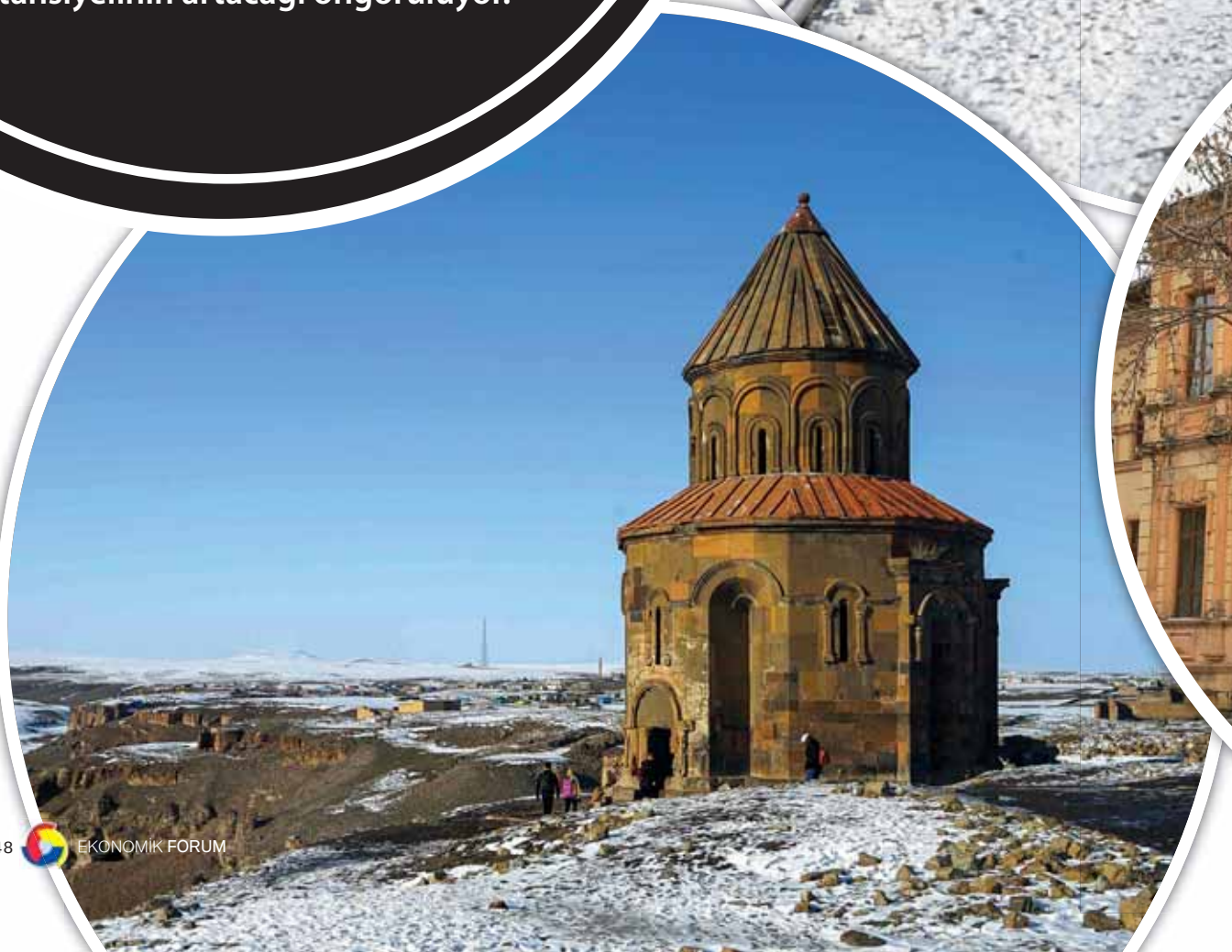
KARS LOJİSTİK MERKEZ OLUYOR

Kafkaslar ile Orta Asya'ya açılan kapı olması, Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı üzerinde yer alması ve Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu projesi üzerinde bulunması nedeniyle Kars, Türkiye'deki stratejik öneme sahip kentlerin başında geliyor. Kars Lojistik Merkezi Projesi'nin tamamlanmasının ardından da kentin transit geçiş ağının merkezi haline geleceği, karayolu taşımacılığı ile ticaret potansiyelinin artacağı öngörülüyor.

Fotoğraflar: KARS TSO, KARS TB, DÜNYA GAZETESİ FOTOĞRAF ARŞİVİ

Kars Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ertuğrul Alibeyoğlu, "İlimize özgü ürünlerin patent ve coğrafi işaret çalışmalarına öncülük edip, ürünlerimizin reklamını yaparak, ticareti artırmayı hedeflemekteyiz" diye konuştu. Alibeyoğlu, "Marka Kent olma yolunda öncelikle sorunlar saptanmalı ve tüm aktörleri üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi sağlanmalıdır" dedi. Kars Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Durmuş ise "Kars'ın Marka Kent olabilmesinin tek ve gerçekçi yolu hayvancılık ekonomisinin ve ticaretinin geliştirilmesinden geçmektedir" şeklinde görüş belirtti.

"ÜRÜNLERİMİZİN REKLAMINI YAPARAK TİCARETİ ARTIRMAYI HEDEFLİYORUZ"

Kars Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ertuğrul Alibeyoğlu, "İlimize özgü ürünlerin patent ve coğrafi işaret çalışmalarına öncülük edip, ürünlerimizin reklamını yaparak ticareti artırmayı hedeflemekteyiz" diye konuştu.

Kars Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ertuğrul Alibeyoğlu, "İlimiz ticaretinin geliştirilmesi adına üyelerimizin yatırım olanaklarını kolaylaştırmayı ve girişimcilik bilincinin yerleşmesine öncülük etmeyi planlamaktayız" dedi. Kars Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ertuğrul Alibeyoğlu sorularımızı şöyle yanıtladı:

Kars şehri ile çevre bölgesinin Türkiye için önemini anlatır mısınız?

Kars, coğrafik yerleşme olarak Türkiye'nin kuzey doğusunda yer almaktadır. İlin genel yapısı, dağlık ve ovalıktır. Şehir merkezinin rakımı bin 760 metredir. İlin genel iktisadi yapısı hayvancılık üzerinedir. Hayvancılık sektörünün yaygın olması il genelinde tarım tesislerinin oluşmasına olanak vermektedir.

Kars, savunma stratejisi açısından önemlidir ve bu nedenle tarih boyunca el değiştirmelere konu olmuştur. Alparslan'ın 1064 yılında Ani'yi fethetmesi ile birlikte başlayan yaklaşık bin yıllık bir süreçte kısa dönemler haricinde Türk devletlerinin toprağı olarak kalmıştır. Kars'ın el değiştirmesinde ve önem derecesinin yüksek olmasındaki bir diğer neden, tarihi İpek Yolu üzerinde olmasıdır. Çin'den başlayan ve yaklaşık 16. yüzyıl sonlarına kadar etken olan bu ticaret ağı içinde Kars önemli bir durak noktasıdır. Kars, Güney Kafkasya bölgesi şeklinde değerlendirilecek bir perspektife de sahiptir. Yani, aslında bir Kafkasya şehridir. 1877/78 – 1917 arasında yaklaşık 40 sene Rusların elinde savaş tazminatı nedeniyle kalması sonucunda da Anadolu coğrafyasında pek görülmeyen Baltık mimari örneği yoğunluğu oluşmuştur. Coğrafyanın tarihte sürekli el değiştirmesi, tarihi ve kültürel değerlerin farklılaşmasına yol açmıştır.

Kars ili Ermenistan'a sınır il, Ardahan üzerinden Gürcistan'a, Iğdır üzerinden ise Nahçivan-Azerbaycan ve İran'a mücavir il konumundadır. Diğer taraftan Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu projesi üzerinde bulunması ve Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı üzerinde olması Kars ilinin önemini artırmaktadır. Kars ili Kafkaslara ve Orta Asya'ya açılan kapı olması, Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı üzerinde olması ve Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu projesi üzerinde bulunması nedeniyle gelecekte ülke için son derece stratejik öneme sahip olacaktır. Ayrıca, Kars Lojistik Merkezi Projesi'nin tamamlanmasının ardından ilimizde ciddi manada ticaret potansiyelinin oluşacağı, ilimizin transit geçiş ağının merkezi haline geleceği, ilimiz Lojistik Merkezi üzerinden Gürcistan, Azerbaycan, İran, Kafkasya, Rusya ve Orta Asya üzerine bölge sınır kapıları ile karayolu taşımacılığı ile ticaret potansiyelinin oluşacağı öngörülmektedir.

Tüm bu stratejik potansiyele ek olarak Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından modernizasyonu yapılan ve hizmete açılan Çıldır-Aktaş Sınır Kapısı sayesinde Kars'ın transit geçiş potansiyeli artmış ve Kars ülke için daha önemli bir konuma gelmiştir. Bu bakımdan Kars stratejik açıdan ülke için önemli bir konumdadır.

Kentin en önemli sorunlarını öğrenebilir miyiz?

Kars, Türkiye'nin en doğusunda yer alan illerden bir tanesidir. Yıllarca sınır bölgesi şehri olması nedeniyle ve lojistik imkânlarının da zayıf olması nedeniyle bir ticari bölge olması konusunda istenilen

> *"Göç nedeni ile ilimizde nitelikli elemana ulaşımda sıkıntılar yaşanıyor."*

düzeye ulaşılamamıştır. Tarım ve özellikle hayvancılık sektörünün etken bir yapı oluşturmada günümüz piyasa şartlarına yaklaşamaması da önemli bir problem alanı olarak ortadadır. Piyasalaşma ve tesisleşme düzeyinin sınırlı ölçekte kalması, ilin sosyal sektörlerde de kısıtlı olanaklara sahip olmasına neden olmaktadır.

Kars ili çeşitli sebeplerle göç vermektedir. Göçün yoğun olması birtakım sorunları da beraberinde getirmektedir. Göç nedeni ile ilimizde işgücüne ve nitelikli elemana ulaşımda sıkıntılar yaşanmaktadır.

Olumsuz kış şartları da Kars için büyük bir sorundur. Yaklaşık olarak 7-8 ay süren kış aylarında inşaat sezonu ile ilin lokomotif sektörü haline gelen Süt ve Süt Ürünleri Üretim sektörü tamamen durmaktadır. Ayrıca diğer sektörlerde ısınma maliyetleri artırdığından Kars ili ekonomik olarak zarar görmektedir. Bunların yanında hükümet tarafından yapılacak olan yatırım ve destekler ile çözülebilecek tarımdan hayvancılığa, inşaattan turizme birçok ekonomik sorunumuz da bulunmaktadır.

Odanızın Kars'ın Marka Kent olması için yaptığı çalışmaları anlatır mısınız?

Kars Ticaret ve Sanayi Odası olarak ilk önce üye eğitimlerine ve üyelerin kendilerini geliştirmelerine önem vermekteyiz. Bu bağlamda üyelerimize belki de hiçbir yerde olamayacak kadar ücretsiz eğitim ve danışmanlık hizmetleri sunarak üyelerimizin kendilerini geliştirmelerine katkı sunmaktayız.

> *"Kopuk olan aktörleri bir araya getirdik ve koordineli çalışmalar yapılmasını sağladık."*

Her hafta bir sektörümüz ile toplantı yapmakta, sektörlerin sorunlarını ve sorunların çözümlerine yönelik önerileri ele alarak raporlar hazırlayıp sorunları çözme yoluna gitmekteyiz. Yapmış olduğumuz toplantılar sayesinde birçok sorun saptadık ve bu sorunların çözüme kavuşturulmasını sağladık.

Yine ilimiz ticaretinin geliştirilmesi adına üyelerimizin yatırım olanaklarını kolaylaştırmayı ve girişimcilik bilincinin yerleşmesine öncülük etmeyi planlamaktayız. İlimize özgü ürünlerin patent ve coğrafi işaret çalışmalarına öncülük edip, ürünlerimizin reklamını yaparak ticareti artırmayı hedeflemekteyiz. Kars Kaşarı ve Kars Balı Odamızın da katkıları ile coğrafi işaretini alarak ülke çapında hakkettiği konuma ulaştı ve bu ürünlerin satışında ciddi manada artışlar meydana geldi. Şu an Kars Kaz Eti Coğrafi İşareti başvuru aşamasındayız. İnanıyoruz ki Kars Kazı da Odamızın katkıları ile hak ettiği yeri alacaktır.

İlimiz artık tarım ve hayvancılık şehrinden ziyade son zamanlarda turizm ile de anılmaya başlamıştır. İlk zamanlarda turizm açısından yoğun geçen bir yıl oldu ancak, ilimiz bu yoğunluğa hazırlıksız yakalandı. Kars Ticaret ve Sanayi Odası olarak ilk yılda yaşanan olumsuzlukları ortadan kaldırmak amacı ile turizm sektörü ile doğrudan veya dolaylı olarak bağlantılı sektör temsilcileri ile toplantılar yapıldı. Sorunlar ve çözüm önerileri dinlendi. Anketler düzenlendi ve sektör ile alakalı olarak tüm sorunlar ve çözüm önerileri saptandı. Çözüm önerileri ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşılarak sorunların çözülebilmesi için gerekli çalışmalar Odamız tarafından yürütüldü. Geçtiğimiz turizm sezonunda çalışmalarımızın meyvesini aldık ve üyelerimiz ve turistler açısından son derece olumlu bir sezon yaşandı.

Bunların yanında ilimiz hakkında ekonomik raporlar hazırlamakta ve bu raporları ilgili paydaşlar ile planlı bir şekilde paylaşmaktayız. Hazırlamış olduğumuz çalışmalar sayesinde birçok sorunumuz gün yüzüne çıkarılmış ve ilgili kurum ve kuruluşlara sorunların çözümü için baskı yapılmıştır.

Marka Kent olma yolunda öncelikle sorunlar saptanmalı ve tüm aktörleri üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmesi sağlanmalıdır. Kars Ticaret ve Sanayi Odası olarak biz bunu başardık. Kopuk olan aktörleri bir araya getirdik ve koordineli çalışmalar yapılmasını sağladık.

Bu bağlamda Kars Ticaret ve Sanayi Odası olarak sektör temsilcilerimiz ve paydaşlarımız ile koordineli çalışmalar yürüterek Kars'ın Marka Kent olması yolunda çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

"HAYVANCILIK EKONOMİSİ VE TİCARETİ GELİŞTİRİLMELİ"

Kars Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Durmuş "Kars'ın Marka Kent olabilmesinin tek ve gerçekçi yolu hayvancılık ekonomisi ile ticaretinin geliştirilmesinden geçmektedir" diye konuştu.

Kars Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Durmuş, "Kars Ticaret Borsası kurulduğu günden bu yana tarım ve hayvancılıkta gelişimin motor gücü olmuştur. Canlı hayvan ticaretini yaklaşık 40 yıldır Canlı Hayvan Borsası'nda organize etmektedir" diye konuştu. Kars Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Durmuş sorularımızı şöyle yanıtladı:

Kars'ın tarım ve hayvancılık potansiyelini değerlendirebilir misiniz?

Kars yem bitkisi desteklemesi açısından Türkiye'de en üst sırada yer alıyor, fiğ bitkisinde ise Türkiye sıralamasında ikinci, korunga bitkisinde yedinci sırada yer almaktadır. Hayvan varlığımıza baktığımızda ilimiz 467 bin adet büyükbaş hayvana, 481 bin adet küçükbaş hayvana, 600 bin adet de kanatlı hayvan varlığına sahip olup, Kars için ekonomik önem arz eden kaz varlığımız ise bu rakamın 265 binini temsil etmektedir. Bu da önemli bir değerdir. İlimizin başlıca stratejik ürünleri süt, bal, et ve kaşar peyniridir. İlimizde mevcut büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarımızdan yılda 36 bin 500 ton et üretimi, 580 bin ton süt üretimi yapılmaktadır. Bunlar önemli rakamlardır. Yıllık kaşar peyniri üretim miktarımız 12 bin tonun üzerindedir. Süt üretim miktarımız olan 580 bin ton miktarı ile Türkiye sıralamasında beşinci sırada yer almaktadır. Bunun yanı sıra ilimizde arıcılık önemli bir yer tutmakta olup, 80 bin kovan varlığı ile bin 277 ton üretim gerçekleşmektedir.

Sahip olduğumuz bu üretim miktarlarını yeterli göremeyiz. Bu üretimimizi en üst seviyeye çıkarmamız gerekmektedir. Köylümüzün daha çok kazanması, doğduğu yerde doyması, köyünde kalması için genç çiftçi projesi kapsamında destek sağlanarak koyun, sığır, arı ve kaz hibe olarak verilmesi sağlanmıştır. Türkiye'nin en çok hayvan satan, pazarlayan bir ili olan Kars, aynı zamanda da düve üretim merkezi haline gelecektir.

"Yayla yollarımız, hayvan içme sularımız yapıldı"

15-20 yıl önce şehirlerarası kara yolunu yapamazken ilimizde bırakın kara yolunu, köy yollarına yayla yolları yapılır hale gelmiştir. Geçtiğimiz iki yıl içerisinde yaklaşık 5 milyon TL Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı kaynağı kullanılarak yayla yollarımız, hayvan içme sularımız yapılmıştır. Çoğu köyümüze kurun, sıvat verilerek hayvan içme suyuna kaynak sağlanmıştır. İlimizde gıda ile uğraşan toplam bin 918 adet işletme bulunmaktadır. İlimizde bir adet Sulama Kooperatifi, 55 adet Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, bir adet Su Ürünleri Kooperatifi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra Süt Üreticileri Birliği, Organik Tahıl Üreticileri Birliği, Kağızman Bal üreticileri Birliği, Sarıkamış Süt Üreticileri Birliği ve Selim Tarla Bitkileri Üreticileri birlikleri bulunmaktadır. Ayrıca ilimizde 4631 Sayılı Kanuna göre kurulmuş olan Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği ve Arı Yetiştiricileri Birliği mevcuttur. Kars'ta havan ırakları bölgede ve Türkiye'de genel kalite ortalamasının üzerindedir. Son 20 yılda kültür ırkı olan simental büyük baş hayvan ırkı ilimizde iyice yaygınlaşmış bulunmaktadır. Hem et verimi hem de süt verimi bakımından randımanı yüksek, bölge şartlarına kolaylıkla uyum sağlayabilen bu hayvan ırkının, ilimize çok ciddi bir hayvancılık eko-

> *"Kars kaşarı ve diğer peynirlerinin ulusal ve uluslararası standartlarda üretimi desteklenmeli."*

nomisi kattığını söylemek mümkündür. Kars'ın Marka Kent olabilmesinin tek ve gerçekçi yolu hayvancılık ekonomisinin ve ticaretinin geliştirilmesinden geçmektedir. Öyle ki Kars'taki hayvancılık ticaret potansiyeli çevre illerinin tamamını etkilemektedir.

Kars tüccarı Erzurum, Bayburt, Ağrı, Iğdır, Ardahan, Artvin gibi çevre illerden canlı hayvan alıp Kars'ta ticari merkez haline gelen Kars Hayvan Pazar'ında iç piyasaya satmaktadır. Her yıl 200 bin besi materyali olan 6-8 aylık erkek besi danası ve 50 bin kurbanlık büyük baş hayvan yurt içine satılmaktadır.

Kars'ın 'Marka Kent' olması için Borsanız hangi çalışmaları yürütüyor?

Kars Ticaret Borsası kurulduğu günden bu yana tarım ve hayvancılıkta gelişimin motor gücü olmuştur. Canlı hayvan ticaretini yaklaşık 40 yıldır Canlı Hayvan Borsası'nda alım-satımı organize etmektedir. 'Kars Modern Hayvancılığı Öğreniyor.' Projesiyle üreticilerin modern hayvan yetiştiriciliği, süt işlemeciliği ve hayvan sağlığı konularında Kafkas Üniversitesi ortaklığıyla eğitim seminerleri düzenlenmiştir. Et ve süt ürünlerinin ilimizde gelişimi için TEBD projesi olan 'Peynir Çeşitliliğinin Geliştirilmesi' projesi ile Romanya ve Yunanistan'daki peynir çeşitlerinin Kars kaşarı ve gravyeri ile karşılaştırılması ve kaşar ve gravyerinin Avrupa'da tanıtılması hedeflenmektedir.

> *"Türkiye'de en çok hayvan satılan illerden olan Kars aynı zamanda da düve üretim merkezi haline gelecek."*

Son yıllarda Kaşar, gravyer, bal ve kazın coğrafi işaretlerinin alınmasını teşvik etmiş ve desteklemiştir.

Marka Kent olma yolunda Kars'ın önceliği ne olmalı?

1- Kars'taki canlı hayvan ırkları et ve süt bakımından randımanlı gelişmiş kültür hayvan ırkları ile sürekli değiştirilmesi desteklenerek gelecekte kaliteli hayvancılığın ticaret merkezi haline getirilmelidir.

2- Kars kaşarı ve diğer peynirlerinin ulusal ve uluslararası standartlarda üretimi desteklenmeli ve dünyadaki değişen tüketim kültürüne göre üretim çeşitliğinin artırılması sağlanmalıdır.

3- Kars mimari yapısı ile Doğu Anadolu illeri arasında farklı bir yapıya sahiptir. Baltık mimarisi ile yapılan Kars taş evleri son yıllarda ciddi bir iç turizmin ilgi odağı olmuştur. Kars'ın bu yapılarının korunması ve restorasyonu için yerel yönetim ve merkezi yönetim gerekli ilgili göstermesi gerekmektir.

4- Kars'ın kış turizminin geliştirilmesi için gerekli alt yapının ve bunu destekleyen otelcilik sektörünün gelişmesi gerekmektedir. Son yıllarda Kars'a kış turizmini tanıtan Doğu Ekspres treninin seyahat kapasitesi artırılmalı ve yazın da aynı faaliyetin devamı için çalışmalar yapılmalıdır.